

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Томашевської Антоніни Василівни

«Економічні механізми управління взаємодією на регіональному туристичному ринку»,

поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 - розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

1. Актуальність обраної теми, мета та задачі дослідження

Розвиток туристичної індустрії супроводжується високим рівнем конкуренції між окремими її суб'єктами як на регіональному, так і національному рівнях. Сучасна практика свідчить про те, що конкурентна перевага на туристичному ринку є можливою завдяки налагодженню співпраці між різними його суб'єктами. Туристичний ринок, що формується з ресурсів, якими володіють регіональні туристично-рекреаційні комплекси, загальної регіональної інфраструктури, послуг, що надаються різними компаніями, може містити різні форми партнерства, у тому числі, державно-приватного партнерства. Посилення взаємодії суб'єктів туристичного ринку обумовлюється необхідністю активізації міжрегіонального співробітництва. Підвищення координованості роботи щодо стратегічного планування, розвитку туристичного співробітництва у рамках окремих регіонів передбачає налагодження ефективного співробітництва на рівні державно-бізнес-структури-міжнародні суб'єкти туристичного ринку та інституції-громадські організації.

Зважаючи на вищезазначене, дисертаційну роботу Томашевської Антоніни Василівни, метою якої є розробка теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо управління взаємодією на регіональному туристичному ринку, слід визнати актуальною, а її результати – такими, що заслуговують на увагу і подальше використання в практичній та науково-дослідній роботі.

Сукупність задач, які вирішено в рамках проведеного дослідження, дозволяє стверджувати про їх достатність у контексті досягнення поставленої мети.

Новизна та обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій

До нових наукових результатів, отриманих автором, слід віднести такі:

– запропоновано науково-методичний підхід щодо управління співпрацею учасників регіонального туристичного ринку на основі економічних механізмів узгодженої взаємодії, що передбачає визначення стимулюючих дій, здатних забезпечити стійкість функціонування туристичного ринку і зацікавленість кожного учасника в узгодженій взаємодії;

– обґрунтовано методичний підхід щодо формування стратегій узгодженої взаємодії на туристичному ринку, ефективність яких визначається процесом виділення ринкових сегментів з метою підвищення конкурентоспроможності суб'єктів туристичної діяльності за рахунок узгодження економічних інтересів усіх учасників ринку;

– розроблено моделі оцінювання перспектив розвитку економічної співпраці на регіональному туристичному ринку на основі просторової інтерпретації його ймовірнісної структури, практична реалізація яких полягає у визначенні регіональних туристичних ринків з новими формами економічної співпраці (взаємодії) та оцінюванні впливу таких форм на існуючу кон'юнктуру туристичного ринку. Отримані при цьому ймовірнісні оцінки вказують як на домінування одних туристичних ринків над іншими у контексті узгодженої взаємодії, так і на можливі резерви підвищення ефективності функціонування туристичного ринку, пов'язані з наявним потенціалом організації економічної співпраці;

– удосконалено модель взаємодії суб'єктів регіонального туристичного ринку з детермінованою статичною структурою, в рамках якої регіональний

туристичний ринок розглядається як багатоелементна система з виділенням окремих підсистем (елементів). Узгодження взаємодії між учасниками регіонального туристичного ринку пропонується здійснювати трьома способами: шляхом вибору квазікомпенсаторної системи стимулювання для випадку трансферабельної корисності, шляхом вибору системи змін координуючих параметрів або параметричної координації, а також комбінований спосіб, що використовує обидві системи;

– удосконалено методичний інструментарій формування стратегій розвитку туристичного ринку на основі застосування апарату нейронних мереж для прогнозування тенденцій розвитку економічної співпраці. Отримані прогнозні показники величини доходу від надання туристичних послуг і витрат суб'єктів туристичної діяльності на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту, визначили ймовірний сценарій розвитку туристичного ринку.

Запропоновані здобувачем положення, висновки та пропозиції ґрунтуються на проведеному аналізі вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, які стосуються процесів функціонування регіонального туристичного ринку, а також самостійно проведеному аналізі наявної практики управління розвитком туристичного сектору. Використання можливостей і переваг відповідних теоретичних та економіко-математичних методів і моделей в процесі вирішення сформульованих задач дозволило отримати науково обґрунтовані результати, які мають теоретичну і практичну цінність.

Аналіз відображення результатів дослідження в публікаціях та авторефераті

Результати проведеного дослідження та основні рекомендації щодо управління взаємодією на регіональному туристичному ринку та аналізу його впливу на рівень соціально-економічного розвитку регіону знайшли своє

належне відображення в публікаціях в наукових фахових виданнях, обговорювались на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Основний зміст роботи опубліковано у 12 друкованих наукових працях загальним обсягом 3,7 друк. арк., серед яких: 1 – в зарубіжних виданнях та виданнях, віднесених до міжнародних наукометричних баз, 7 – у наукових фахових виданнях та 4 – публікації за матеріалами конференцій.

Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає наявним вимогам щодо публікацій змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Суть основних положень дисертації належним чином і в повній мірі розкрито в авторефераті. Автореферат відповідає основному змісту дисертації і дозволяє зробити висновки про високий науковий рівень проведених здобувачем досліджень.

Відповідність дисертації встановленим вимогам

За структурою, обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам, які встановлені до даного виду робіт. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 187 найменувань на 19 стор., 5 додатків на 22 стор. Основний зміст дисертації викладено на 179 стор. Робота містить 18 таблиць та 32 рисунки, з них 4 на 2 повних сторінках.

Значимість результатів дослідження для науки і практики

Серед результатів, що мають теоретичну цінність, перш за все слід виділити науково-методичний підхід щодо управління співпрацею учасників регіонального туристичного ринку на основі економічних механізмів узгодженої взаємодії, а також модель оцінювання перспектив розвитку економічної співпраці на регіональному туристичному ринку на основі просторової інтерпретації його ймовірнісної структури.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що теоретичні положення в дисертації доведені дисертантом до конкретних пропозицій щодо управління взаємодією на регіональному туристичному ринку в контексті підвищення ефективності його функціонування.

Методичні положення та результати дисертації впроваджені у практичній діяльності Управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-Франківської обласної державної адміністрації (довідка № 41/01/01/2-16 від 19.07.2016 р.) при розробці комплексної регіональної цільової програми розвитку туризму в області на 2016-2020 роки.

Теоретичні та методичні розробки дисертаційної роботи використані при формуванні навчально-методичного комплексу дисциплін «Регіональна економіка», «Ринок туристичних послуг» та «Управління соціально-економічним розвитком регіону» (довідка № 01-15/03/930 від 25.05.2016 р.).

Можливі шляхи використання результатів дослідження

Результати дослідження можуть бути використані в процесі розробки регіональних програм соціально-економічного розвитку, нових методик оцінювання та аналізу рівня розвитку регіонального туристичного ринку, а також розробки цільових державних та регіональних програм стимулювання розвитку туристичного сектору економіки. Подальші дослідження в даному напрямку потенційно дозволять створити цілісну методику організації ефективної співпраці всіх учасників регіонального туристичного ринку.

Зауваження, недоліки та дискусійні питання дисертаційної роботи

Дисертаційна робота заслуговує високої оцінки, але разом з тим, слід вказати на окремі зауваження та недоліки:

1. Наведена на рис. 1.3 (стор. 28) структура взаємодії суб'єктів туристичного ринку потребує більш детального обґрунтування і аналізу саме у контексті реалізації тих чи інших форм економічної взаємодії.

2. Видається доцільною структуризація представлених у п. 1.3 методичних підходів щодо управління розвитком регіонального туристичного ринку, а також порівняльний аналіз ефективності їх практичного застосування.

3. Виклад моделі взаємодії на регіональному туристичному ринку (п. 2.3) перевантажений аналітичними залежностями, за якими важко встановити послідовність етапів практичної реалізації даної моделі.

4. Аналіз результатів реалізації сегментування ринку з використанням кластеризації (стор. 143-154) є доволі фрагментарним, що обумовлює доцільність його розширення, особливо у контексті економічного характеру взаємодії суб'єктів туристичного ринку.

5. Доцільно було б навести приклади практичної реалізації запропонованої моделі формування регіонального туристичного бренду (стор. 155-156).

Проте наведені зауваження не зменшують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи Томашевської А.В., яка виконана на належному науковому рівні, має теоретичну і практичну цінність.

Висновок

Дисертація Томашевської Антоніни Василівни «Економічні механізми управління взаємодією на регіональному туристичному ринку» є завершеною науковою працею, яка присвячена вирішенню актуальної наукової та практичної задачі – розробці теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо управління взаємодією на регіональному туристичному ринку.

На підставі опрацювання дисертації, зважаючи на актуальність та важливість розглянутих питань, наукової новизни, результатів практичного впровадження, вважаю, що подана до захисту дисертація відповідає вимогам п.п. 9, 11, 12, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння

Висновок

Дисертація Томашевської Антоніни Василівни «Економічні механізми управління взаємодією на регіональному туристичному ринку» є завершеною науковою працею, яка присвячена вирішенню актуальної наукової та практичної задачі – розробці теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо управління взаємодією на регіональному туристичному ринку.

На підставі опрацювання дисертації, зважаючи на актуальність та важливість розглянутих питань, наукової новизни, результатів практичного впровадження, вважаю, що подана до захисту дисертація відповідає вимогам п.п. 9, 11, 12, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567.

Наведені зауваження, дискусійні положення дисертації, а також пропозиції щодо удосконалення отриманих результатів суттєво не знижують загальної позитивної оцінки роботи.

За складом вирішених задач дисертація відповідає паспорту спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка, а її автор, Томашевська Антоніна Василівна, заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за вказаною спеціальністю.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри туризму
Львівського національного університету
імені Івана Франка
Міністерства освіти і науки України,
доктор економічних наук, професор

 М.П. Мальська



03.02.11 / 521 / 16
29 12